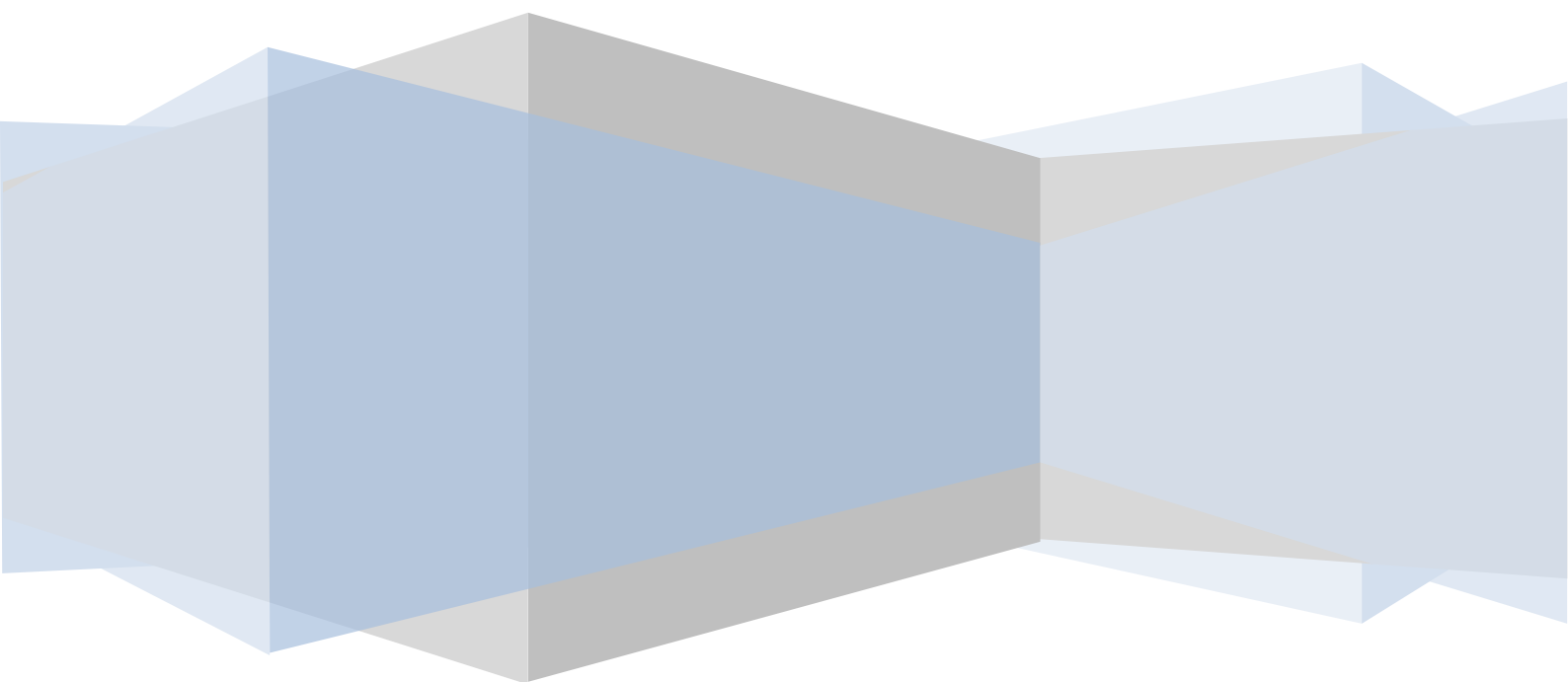

Трајан Балканов
Марија Дарковска-Серафимовска
Зорица Арсова-Сарафиновска

КЛИНИЧКА ФАРМАКОЛОГИЈА

Практикум

Штип, 2019

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Трајан Балканов
Марија Дарковска-Серафимовска
Зорица Арсова-Сарафиновска

**КЛИНИЧКА ФАРМАКОЛОГИЈА
ПРАКТИКУМ**

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Автори:

Проф. Д-р Трајан Балканов
Доц. д-р Марија Дарковска-Серафимовска
Проф. д-р Зорица Арсова-Сарафиновска

КЛИНИЧКА ФАРМАКОЛОГИЈА-ПРАКТИКУМ

Рецензенти:

Проф. д-р Милка Здравковска
Проф. д-р Бистра Ангеловска

Лектор:

Даниела Такева

Техничко уредување:

Доц. д-р Марија Дарковска-Серафимовска

Издавач:

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

Електронско издание

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

615.2.03(076)

БАЛКАНОВ, Трајан

Клиничка фармакологија [Електронски извор] : практикум / Трајан Балканов, Марија Дарковска-Серафимовска, Зорица Арсова-Сарафиновска. - Штип : Универзитет "Гоце Делчев"-Штип, Факултет за медицински науки, 2019

Начин на пристап (URL): <https://e-lib.ugd.edu.mk/859>. - Текст во PDF формат, содржи 86 стр., илустр. - Наслов преземен од екранот. - Опис на изворот на ден 21.10.2019. - Библиографија: стр. 85-86

ISBN 978-608-244-666-0

1. Дарковска-Серафимовска, Марија [автор] 2. Арсова-Сарафиновска, Зорица [автор]
а) Клиничка фармакологија - Практикуми

COBISS.MK-ID 111368970

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП

ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ

Автори:

Проф. Д-р Трајан Балканов

Доц. д-р Марија Дарковска-Серафимовска

Проф. д-р Зорица Арсова-Сарафиновска

КЛИНИЧКА ФАРМАКОЛОГИЈА

ПРАКТИКУМ

Штип, 2019

ПРЕДГОВОР

Овој практикум со наслов „Клиничка фармакологија“ е наменет првенствено за студентите на студиските програми по Фармација и по Општа медицина кои го слушаат предметот Клиничка фармакологија на Факултетот за медицински науки на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Текстот е претставен во согласност со наставниот план и програма по Клиничка фармакологија, а подготвен со цел да им помогне на студентите во совладувањето на предвидениот материјал и да им го направи учењето полесно и поинтересно.

Содржината е поделена на дванаесет вежби и претставена првенствено преку примери и прикази на клинички случаи кои ќе овозможат интерактивно усвојување на предвидените тематски содржини. Во текот на вежбите студентите ќе се запознаат со процесот на идентификација, решавање и превенција на проблемите поврзани со терапијата со лекови. По успешно совладување на материјалот студентите ќе можат да направат проценка на потребите на пациентот поврзани со употребата на лекови, подготовка на план за лекување на пациентот според направената проценка и евалуација дали се постигнати очекуваните цели од лекувањето на пациентот.

Во текот на практичната настава посебно внимание ќе се посвети на користење на релевантни извори на информации за фармакотерапија, а ќе биде претставена и информативна база за фармакотерапија, MICROMEDEX® 2.0.

Овој практикум ќе им овозможи на студентите да ги прошират своите знаења за интеракциите на лекови и несакани дејства на лековите, да ги препознаваат лековите со висок потенцијал за појава на интеракции, како и групите пациенти со зголемен ризик за интеракции на лекови. Во текстот се повторуваат и утврдуваат и најважните поими од областа на Клиничката фармакологија. Посебно поглавје во ова учебно помагало е посветено на интерпретација на лабораториските резултати, неопходно за успешно функционирање на клиничките фармацевти. Исто така, во текстот се претставени и клинички случаи на пациенти со нарушена функција на работата на бубрег.

Сепак, за успешно совладување на предвидениот материјал од Клиничка фармакологија, студентите треба активно да ги употребат и стекнатите знаења од другите предмети, посебно од Фармакологија и Клиничка биохемија. Исто така, неопходно е и редовно следење на практичната и теоретската настава. Секако, за одредени прашања, се препорачува и користење на литературата која е претставена на крајот на текстот, а која ни послужи во подготвувањето на овој практикум. Се надеваме дека изнесените информации во практикумот ќе им бидат од полза на студентите во нивното натамошно студирање, но и во текот на професионалната кариера, како прирачник за брзо потсетување на наученото.

Практикумот „Клиничка фармакологија“ го рецензираа проф. д-р Милка Здравковска и проф. д-р Бистра Ангеловска. Им должиме голема благодарност за вложеното време и труд и за корисните и добронамерни сугестии во однос на обликувањето на овој текст.

Од авторите

СОДРЖИНА

Вежба 1 - Клинички случај, несоница	8
Вежба 2 - Клинички случај, мултипла склероза	14
Вежба 3 - Клинички случај, глауком	20
Вежба 4 - Клинички случај, артериска хипертензија	26
Вежба 5 - Клинички случај, хиперлипидемија	34
Вежба 6 - Клинички случај, акутна и хронична астма	41
Вежба 7 - Клинички случај, акутна и хронична бубрежна инсуфициенција	48
Вежба 8 - Клинички случај, системски лупус еритематозус	57
Вежба 9 - Клинички случај, гихт	64
Вежба 10 - Клинички случај, пептичен улкус и улцерозен колитис	68
Вежба 11 - Клинички случај, дијабетес мелитус	77
Вежба 12 - Клинички случај, акутна болка	85
Литература	88

